

2009. január 13., kedd

A közös halászati politika és ökoszisztéma-alapú megközelítés a halászati gazdálkodásban

P6_TA(2009)0009

Az Európai Parlament 2009. január 13-i állásfoglalása a közös halászati politikáról és a halászati gazdálkodásban alkalmazott ökoszisztéma-alapú szemléletről (2008/2178(INI))

(2010/C 46 E/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ 1982. december 10-i tengerjogi egyezményére,
  - tekintettel a halászati erőforrások közös halászati politika ⁽¹⁾ alapján történő védelméről és fenntartható kiaknázásáról szóló, 2002. december 20-i 2371/2002/EK tanácsi rendeletre,
  - tekintettel a Bizottság „A közös halászati politika szerepe az ökoszisztéma-alapú szemlélet tengergazdálkodásban való érvényesítésében” (COM(2008)0187) című közleményére,
  - tekintettel a Mezőgazdasági és Halászati Tanácsnak a fent említett bizottsági közleményről tartott 2008. szeptember 29-30-i ülésének következtetéseire,
  - tekintettel az eljárási szabályzat 45. cikkére,
  - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A6-0485/2008),
- A. mivel minden földrajzi területen kölcsönhatásban áll egymással valamennyi élő szervezet (ember, növény, állat és mikroorganizmus), fizikai környezetük (talaj, víz, levegő) és az őket fenntartó természeti ciklusok,
- B. mivel az ökoszisztémákon belüli fejlemények, kölcsönhatások és változások közvetlen és gyakorta nem kívánt vagy előre nem látott hatást gyakorolnak a rendszeren belüli és kívüli elemekre egyaránt, és hasonlóképpen a rendszeren kívüli fejlemények is azonnal hatást gyakorolhatnak a rendszerre,
- C. mivel a halászat ökoszisztéma-alapú megközelítése kínálja jelenleg a legjobb alapot az átfogó irányítási és döntéshozatali rendszerhez, amely figyelembe veszi az összes érdekelt felet és valamennyi érintett alkotóelemet, azok követelményeit és szükségleteit, valamint a rendszerre és annak kölcsönhatásaira gyakorolt jövőbeni hatásokat,
- D. mivel az egyes tagállamok kizárólagos gazdasági övezetébe tartozó vizeken történő halászat nagy jelentőséggel bír a tagállamok szuverenitása és függetlensége szempontjából, különösen az élelmezés vonatkozásában,

(1) HL L 358., 2002.12.31., 59. o.

2009. január 13., kedd

- E. mivel az óceánokra és az azokat befolyásoló tényezőkre vonatkozó ismereteink még mindig korlátozottak, de elegendők annak felismeréséhez, hogy az EU-ban és másutt sok kereskedelmi és nem kereskedelmi halállomány kimerült, és bár ez sok tényezővel magyarázható, az alapvető ok a legtöbb esetben a túlhalászás,
- F. mivel a halászati erőforrások fenntarthatóságára vonatkozó tudományos kutatás előfeltétele az előítéleteken alapuló feltételezések elutasítása, következésképpen a halászati erőforrások felméréseinek ökoszisztéma-alapú elemzésére vonatkozó javaslat csupán akkor lesz valóban ökoszisztéma-alapú, ha hitelesített tudományos adatokon alapul,
- G. mivel az ökoszisztéma-alapú megközelítésnek tájékoztatósi és döntéshozatali folyamatait tekintve dinamikusnak és rugalmasnak kell lennie, tekintettel arra, hogy újabb tudományos ismeretek és kölcsönhatások megjelenésével folyamatosan szükségessé válik annak kiigazítása,
- H. mivel a Bizottság COM(2008)0670 közleménye szerint a közösségi flottakapacitás csökkentésére irányuló erőfeszítések ellenére továbbra is nagy számban állapíthatók meg súlyos és aggodalomra okot adó jogsértések a közös halászati politika szabályaival szemben,
- I. mivel a halászati erőforrások felmérése az állományok fenntarthatóságára irányul, és mivel ez a halászati tevékenység szempontjából alapvető fontosságú és a fenntarthatóság biztosítása a tagállamok feladata,
- J. mivel a fenntartható fejlődésről szóló, 2002-ben Johannesburgban megrendezett csúcstalálkozó összes résztvevő állama által elfogadott, a halászati politikára vonatkozó fő cél a maximális fenntartható fogásmennyiség elérése,
- K. mivel a halászati iparágban tapasztalható jelentős bevételcsökkenés oka egyrészt sok kereskedelmi értékkel bíró halállomány kimerülése, ami miatt szükségessé vált a halászati tevékenységekre vonatkozó korlátozások bevezetése, másrészt az első eladási árak stagnálása, illetve visszaesése, amit a termelési tényezők (a gázolaj és a benzin) exponenciális növekedése kísért, amely helyzet még súlyosabb azokban az országokban, ahol magasabbak a költségek, mivel a más országokban elfogadottakhoz képest az iparágat támogató intézkedések hiányoznak vagy nem megfelelőek,
- L. mivel a Bizottság javaslatot tett a közös halászati politika reformjának lehetőségéről szóló vita elindítására,
1. üdvözli a Bizottság fenti közleményét, és hangsúlyozza, hogy e kezdeményezés hozzájárul annak biztosításához, hogy halászati erőforrások kiaknázása társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból fenntartható feltételeket teremtve történjék;
  2. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítése dinamikus és rugalmas irányítási, kölcsönös tanulási és kutatási rendszert eredményezzen, amelybe beilleszthetők az előre nem látható tényezőkből, hatásokból vagy más jövőbeli tudományos eredményekből származó további változók;
  3. ebben az összefüggésben felhívja a Bizottságot, hogy javaslatába foglaljon bele olyan módszereket és eszközöket, amelyek lehetővé teszik a kölcsönös információ- és adatcserét, valamint a folyamatos tanulási folyamatot valamennyi érdekelt fél számára, annak érdekében, hogy közösen továbbfejleszthessék az ökoszisztéma-alapú megközelítést azzal a céllal, hogy annak előnyeit mindenkinek megmutathassák és bizonyíthassák;

2009. január 13., kedd

4. rámutat arra, hogy a halászat az emberek élelmezésének és túlélésének biztosítására irányuló létfontosságú tevékenység, és úgy véli, hogy ez minden halászati politika elsődleges célja;
5. felhívja a figyelmet arra, hogy a halászati ágazat gazdasági, társadalmi és kulturális szempontból alapvető fontosságú az EU egyes part menti közösségeiben;
6. megerősíti, hogy a közös halászati politikának a halászati ágazat modernizációját és fenntartható fejlődését kell elősegítenie, biztosítva annak társadalmi-gazdasági életképességét és a halászati források fenntarthatóságát, valamint garantálva a népesség halászati termékekkel történő ellátását, az élelmiszer-szuverenitást és -biztonságot, a munkahelyek megőrzését és a halászok életkörülményeinek javulását;
7. úgy véli, hogy minden halászati politikának számos – társadalmi, környezeti és gazdasági – tényezőt kell figyelembe vennie, ami integrált és kiegyensúlyozott megközelítést igényel, és nem egyeztethető össze olyan felfogással, amely előzetesen meghatározott fontossági sorrend alapján rangsorolja a különböző tényezőket;
8. hangsúlyozza, hogy a közös halászati politika saját céljaira való tekintettel nem rendelhető alá más, már meghatározott közösségi politikáknak; ellenkezőleg, úgy véli, hogy éppen ez utóbbi politikáknak kell védeniük és integrálniuk a halászati politika céljait;
9. rámutat arra, hogy egy adott part menti térség fenntartható fejlődése érdekében szükség van a környezeti, természeti, és emberi tényezők közötti kölcsönhatás felértékelésére és a halász közösségek életminőségének javítására; megerősíti, hogy a halászati politikának abból kell kiindulnia, hogy az ökoszisztémák fenntarthatósága és a szerves részüket képező halász közösségek jóléte között kölcsönös függőségi viszony áll fenn;
10. hangsúlyozza ebben az összefüggésben, hogy szükség van a kisüzemi part menti halászat és a kisipari halászat sajátosságainak és fontosságának felismerésére;
11. hangsúlyozza következőképpen, hogy az egyes tagállamok élelmiszerigényének kielégítése, a stratégiai halászati iparág és a halász közösségek életképességének védelmezése és a tengeri ökoszisztémák fenntarthatósága nem összeegyeztethetetlen célok;
12. úgy véli, hogy a halállomány világszerte megfelelő szinten tartása érdekében meg kell határozni, hogy a halászok legfeljebb hány napot tölthetnek a tengeren;
13. rámutat, hogy az ökoszisztéma-alapú megközelítés alkalmazása a tengergazdálkodásban szükségessé teszi a multidiszciplináris és ágazatközi fellépést, amely magában foglalja a tengeri ökoszisztémákra hatással lévő, a halászati ágazatban elfogadott politikákon messze túlmenő és azokat megelőző különféle intézkedéseket és politikákat, aminek hiányában lehetetlen lesz megvalósítani az e megközelítés vonatkozásában kitűzött célokat;

2009. január 13., kedd

14. megerősíti, hogy szükség van a tengeri ökoszisztémák fenntarthatóságát és a halászati erőforrások alakulását, valamint ezáltal a halászati tevékenységet alapvetően befolyásoló számos különböző tényező vizsgálatára és az azokat érintő intézkedések meghozatalára, például a part menti és nyílt tengeri környezet-szennyezés, az ipari és mezőgazdasági szennyvizek, a folyómedrek megváltoztatása, a mélytengeri kotrások, a kikötői tevékenység, a tengeri szállítás és a turizmus kérdésében;

15. hangsúlyozza, hogy jelentős különbségek vannak a különböző tengeri övezetek és a bennük rejlő halászati erőforrások, a különböző flották és az általuk használt felszerelés, valamint ezeknek az ökoszisztémára kifejtett hatása tekintetében, ami változatos, célzott, az egyes esetekre szabott halászati gazdálkodási intézkedéseket követel meg, mint amilyen a hálók műszaki átalakítása, bizonyos halászterületek lezárása és a halászati erőfelfejtés csökkentése;

16. hangsúlyozza az olyan mechanizmusok alkalmazásának szükségességét, amelyek támogatják vagy kárpótolják a többéves helyreállítási és gazdálkodási tervek, illetve az ökoszisztéma védelmére irányuló intézkedések gazdasági és társadalmi következményei által hátrányosan érintett halászokat;

17. rámutat arra, hogy a tengergazdálkodás globális, interdiszciplináris és ágazatközi megközelítésének szükségszerűen fokozatos alkalmazása megköveteli a tudományos ismeretek folyamatos bővítését és elmélyítését annak biztosítása érdekében, hogy az alkalmazott intézkedések hitelesített tudományos adatokon alapuljanak;

18. felhívja a figyelmet annak szükségességére, hogy a Bizottság beillessze a halászati ágazatot egy valódi, a tengeri környezet megőrzését szolgáló, ágazatközi terv kereteibe, összhangban a „tengervédelmi stratégiáról” szóló keretirányelv⁽¹⁾, az új európai tengerpolitika környezeti alappilléreinek rendelkezéseivel;

19. hangsúlyozza, hogy a tudományos halászati kutatás a halászati gazdálkodás alapvető eszköze, amely nélkülözhetetlen a halászati erőforrások alakulását befolyásoló tényezők azonosításához, mennyiségi elemzések elvégzéséhez, az állományok alakulásának előrejelzését lehetővé tevő modellek kifejlesztéséhez, valamint a halászati eszközök, a flották, továbbá a halászok munkakörülményeinek és biztonsági feltételeinek javításához, a halászok ismereteinek és tapasztalatainak felhasználásával;

20. olyan tudományos vizsgálatok elvégzését javasolja, amelyek képesek azonosítani a halászat által kiaknázott tengeri fajok új térhódításait az éghajlati változások következtében a vizek fizikai-kémiai paramétereiben végbement változások hatásainak fényében; úgy véli, hogy ezeknek a tanulmányoknak kell alapul szolgálniuk némely, jelenleg érvényben lévő, a halállomány visszaállítását szorgalmazó terv újrafogalmazásához, mint amilyen az Ibériai-félsziget mentén a déli szürke tőkehal és a norvég homár állományának visszaállítására vonatkozó terv;

21. felhívja a figyelmet arra, hogy szükséges a legfenyegetettebb fajok állományainak újbóli feltöltésére irányuló, az akvakultúrát vizsgáló kutatási projektek létrehozása;

⁽¹⁾ A tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) (HL L 164., 2008.6.25., 19. o.).

2009. január 13., kedd

22. úgy véli, hogy ebben a tekintetben szükség van az emberi erőforrás képzésére fordított beruházásokra, megfelelő pénzügyi források biztosítására és a tagállamok különböző közintézményei közötti együttműködés elősegítésére;
23. rámutat arra, hogy a tudományos kutatásnak figyelembe kell vennie a halászati tevékenység társadalmi, környezeti és gazdasági összetevőit; alapvető fontosságúnak tartja a különböző halászati gazdálkodási rendszerek, illetve eszközök foglalkoztatásra és a halászközösségek alakulására gyakorolt hatásának elemzését;
24. rámutat arra, hogy mivel a halászat egy megújuló természeti erőforrást kiaknázó tevékenység, a halászati gazdálkodás elsődleges és legfőbb feladata az összes halászati erőkéfejtésnek a fent említett 2002-es johannesburgi csúcs céljainak elérését biztosító közvetlen vagy közvetett ellenőrzése;
25. sürgeti a Bizottságot, hogy gondolja át a tengeri erőforrások kezelésének legfőbb eszközeként alkalmazott, a teljes kifogható mennyiségen (TAC) és a kvótákon alapuló jelenlegi rendszert, valamint ennek célravezetőségét, tekintettel a jelenlegi halászati korlátozásokra;
26. sürgeti a Bizottságot, hogy szigorúbb ellenőrző és felügyeleti rendszereket alkalmazzon a halászati kirakodóhelyeket, a jogellenes fogásokat valamint a járulékos halfogás tengerbe való visszaengedését illetően;
27. úgy véli, hogy az előbb említett intézkedések alapvető fontossággal bírnak arra nézve, hogy az illetékes tudományos szervek helyesen értékelhessék a halászati erőforrások állapotát;
28. elismeri, hogy a teljes kifogható mennyiségen (TAC) alapuló jelenlegi halászati gazdálkodási eszközök közvetlen hatással vannak a fogásmennyiségre és közvetett hatást gyakorolnak a halászati erőkéfejtésre; úgy véli azonban, hogy a módszer hatékonyabb működése érdekében a halászati erőkéfejtés ellenőrzésére van szükség; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a különböző halászati gazdálkodási eszközöket, ügyelve azonban arra, hogy addig ne változtassa meg a jelenlegi eszközöket, amíg nem javasol egy, a jelenlegi halászati erőforrások megfelelőbb kiaknázását biztosító alternatívát;
29. hangsúlyozza, hogy a TAC flották és halászati eszközök szerinti, a viszonylagos stabilitás elvének tiszteletben tartásával történő elosztása a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik; úgy véli, hogy a kvóták elosztásánál minden tagállamban figyelembe kell venni az eszköz típusát (vonóháló és más eszközök) és az ahhoz kapcsolódó fogásmennyiséget;
30. komoly aggodalmát fejezi ki a közös halászati politika minden olyan esetleges módosítása iránt, amely a halászati tevékenység koncentrációját segítené elő, különös tekintettel az erőforrásokhoz való hozzáférésre;
31. rámutat, hogy a kvóták korlátozott számú szereplő közötti elosztása és koncentrációja nem feltétlenül jelenti a halászati erőkéfejtés csökkentését, csupán a halászati erőforrások kiaknázásának koncentrációját;
32. üdvözliz az EU egyes legkülső régióiban a flotta megújítását szolgáló támogatás irányában tapasztalható pozitív diszkriminációt, és alapvető fontosságúnak tartja, hogy ezek a támogatások a jelenlegi, 2007–2013-as pénzügyi keretet követően is fennmaradjanak abból a célból, hogy ezt követően is biztosítani lehessen a halászat fenntartható és környezetbarát formáját;
33. rendkívül fontosnak tartja a legalább 12 mérföldes saját területi övezetbe tartozó vizekhez való hozzáférés korlátozásának fenntartását, a part menti tengeri ökoszisztémák fenntarthatósága, a hagyományos halászati tevékenység és a halászközösségek fennmaradása érdekében; szorgalmazza, hogy ez a korlátozás állandó jellegű legyen;

2009. január 13., kedd

34. szorgalmazza, hogy a legkülső régiók kizárólagos gazdasági övezetébe tartozó terület állandó jelleggel „kizárólagos hozzáférési övezetnek” minősüljön a tengeri ökoszisztémák, a halászati tevékenység és a halász-közösségek fenntarthatósága érdekében;

35. úgy véli, hogy nem elegendő, ha a halászati erő kifejlesztését egységes módon, a flották és a halászati felszerelések közti különbségek figyelembe vétele nélkül mérik; úgy véli, hogy a halászati erő kifejlesztését szabályozásakor figyelembe kell venni a fajok sokféleségét, a különböző halászati felszereléseket és a fogásmennyiségnek az egyes fajok állományára gyakorolt hatását;

36. úgy véli, hogy a kw/nap alapú halászati erő kifejlesztés-kalkuláció csupán a vonóhálóval végzett halászat esetében használható, azonban a többi halászati eszköz esetében nem megfelelő;

37. úgy véli, hogy a területi korlátozások (zárt vagy védett területek, mint például a védett tengeri területek) multidiszciplináris tudományos alapokat igényelnek, különösen az ökoszisztémára ténylegesen befolyással lévő különféle tevékenységek és tényezők hatását, valamint az ilyen korlátozások végrehajtásának tényleges hozadékát illetően, melynek részeként alapos, célirányos vizsgálatokat kell végezni ezeknek a halász-közösségekre gyakorolt környezeti és társadalmi-gazdasági hatásáról;

38. megállapítja, hogy a halászati kapacitás korlátozásaira főleg a hajók leselejtezésének ösztönzése nyomán került sor, de e korlátozásokat az egyes tagállamok nem egységesen alkalmazták; hangsúlyozza, hogy ennek következtében az egyes nemzeti flották halászati erőforrásokhoz rendelése során figyelembe kell venni a halászati erő kifejlesztés eddigi csökkentését;

39. úgy véli, hogy helytelen és indokolatlan az a hajók különbségtétel nélküli leselejtezését ösztönző politika, amely figyelmen kívül hagyja a flották sajátos jellemzőit, az egyes tagállamok fogyasztásához viszonyított halászati forrásokat és szükségleteket, valamint a gazdasági-társadalmi hatásokat;

40. ezért úgy véli, hogy a megfelelő, célzott intézkedések meghozatala érdekében a halászati gazdálkodás területén az egyik legfontosabb feladat annak tudományos felmérése, hogy léteznek-e túlméretezett flották és túlhalászott halászati források, és ha igen, melyek ezek;

41. megjegyzi, hogy a 2371/2002/EK tanácsi rendelet meghatározása szerint az elővigyázatos megközelítés a halászati gazdálkodásban azt jelenti, hogy a „a megfelelő tudományos információ hiánya nem lehet ok a célfajok, a járulékos vagy függő fajok, valamint a nem célfajok és környezetük védelmére irányuló gazdálkodási intézkedések meghozatalának elhalasztására”;

42. ismételten megerősíti a halászati gazdálkodás nyomán követésének fontosságát, ami a tagállamok hatáskörébe tartozik;

43. felszólít a tagállamok kizárólagos gazdasági övezeteinek felügyeletét, nyomon követését és ellenőrzését szolgáló saját eszközök elhelyezésére és modernizálására, tekintettel a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemre, a tengeri biztonság növelésére és a tengeri ökoszisztémák védelmére;

44. alapvető fontosságúnak véli a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat ellen eddig meghozott intézkedések alkalmazását, és felhívja a tagállamokat ellenőrzési mechanizmusaik megerősítésére;

45. sürgeti a Bizottságot, hogy javasoljon intézkedéseket annak érdekében, hogy a belső piacon értékesített importált halászati termékekre ugyanazok a követelmények vonatkozzanak, mint az egyes tagállamok halászati termékeire;

2009. január 13., kedd

46. megismétli, hogy a szelektivitás növelése érdekében folyamatosan javítani kell a halászati felszerelések minőségét, ami fontos tényező lesz a járulékos halfogások és ezek környezeti hatásának csökkentésében; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki konkrét politikai eszközöket, amelyek arra ösztönzik a halászokat, hogy minden intézkedést megtegyenek annak érdekében, hogy a lehető legjobban visszaszorítsák járulékos halfogásaikat;

47. úgy véli, hogy az ipari vonóháló bevezetése a halászati állománypusztulás növekedését eredményezte, ami az eszköz tekintetében külön felügyeleti intézkedések bevezetését tette szükségessé, például a halászati területekre alkalmazott korlátozások fenntartása révén (a parthoz való közelség vagy a parttól való távolság);

48. felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az ökológikusabb szemléletű, szelektívebb halászati eszközöket alkalmazó halászati gyakorlatokat, amelyek képesek csökkenteni a járulékos fogásokat, illetve a munka során felhasznált üzemanyag mennyiségét is;

49. felkéri a Bizottságot, hogy amennyire lehet, gyorsítsa fel a halak ökotanúsítási rendszerének kialakítását, előmozdítva ezzel a tisztább és környezetbarátabb halászatot;

50. hangsúlyozza, hogy a halászati iparnak a közös halászati politika keretében hozott különböző intézkedések alakításába, alkalmazásába és értékelésébe történő bevonása alapvető fontosságú a megfelelőbb és hatékonyabb politikák kialakítása érdekében;

51. rámutat, hogy a regionális tanácsadó testületek fontos szerepet játszhatnak a közös halászati politika döntéshozatali eljárásában, mivel ezekben a halászai erőforrások felméréseért felelős halászok és tudósok tevékenykednek; úgy véli, hogy e testületek működésének megfelelő anyagi forrásokat kell biztosítani;

52. hangsúlyozza, hogy a regionális politika és a jószomszédi politika keretében fokozni kell a közösen kezelt állományokat kiaknázó nem közösségi flottákkal való együttműködést, biztosítva ezen állományok fenntarthatóságát;

53. hangsúlyozza az olyan halászati csoportok és szakmai szervezetek támogatásának szükségességét, amelyek készek arra, hogy osztozzanak a közös halászati politika alkalmazásának felelősségében (közös igazgatás);

54. felszólít a közös halászati politika nagyobb mértékű decentralizálására, hogy lehetővé tegye a halászoknak, képviselői szerveiknek és a halászközösségeknek a közös halászati politikában és a halászati gazdálkodásban való nagyobb mértékű részvételt, egyidejűleg biztosítva, hogy az egész Közösségben egységes és következetes minimumszabványok érvényesüljenek;

55. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamok parlamentjeinek.